

Pomyłka w przelewach złożonych do realizacji. Procedura odzyskiwania środków.

Jeśli pomylimy numer rachunku i przelew został wysłany na błędne konto - nie wszystko jeszcze stracone. Gdy zdarzy się, że osoba lub firma, która otrzymała pomyłkowy przelew nie chce zwrócić otrzymanej kwoty - również nie należy jeszcze wpadać w panikę. Istnieją odpowiednie akty prawne, które nakazują do zwrotu nienależnej kwoty.

Co więc zrobić, gdy już do takiej pomyłki doszło ?

Jeżeli miała ona miejsce na stanowisku kasjerskim wyposażonym w program **SEZAM 2.0 Professional** – na początek istotne będzie ustalenie tożsamości beneficjenta. W tej sytuacji historia dokonywanych operacji zapisanych w bazie programu będzie bardzo przydatna. Błędnie wprowadzony numer rachunku najprawdopodobniej nie 'wziął się z powietrza' (w przeciwnym wypadku niezgodność liczby kontrolnej rachunku bankowego uniemożliwiłaby zatwierdzenie operacji), najprawdopodobniej był on już wykorzystywany we wcześniejszym okresie przy okazji realizacji innych zleceń, w związku z czym dane odbiorcy powinny być łatwe do odszukania. Może się to nawet okazać skuteczniejszym rozwiązaniem, niż ustalanie tożsamości we współpracy z bankiem. Ustalenie danych 'szczęśliwie obdarzonego' jest bardzo istotne, bo należy do takiej osoby możliwie najszybciej wysłać pisemne wezwanie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia. Takie pismo warto wykonać w dwóch egzemplarzach podpisać i wysłać. Istotne jest aby jedno z pismo pozostało w naszych dokumentach dla ewentualnego wykorzystania go jako dowodu w sprawie. Wezwanie takie należy wysłać listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Będzie ono stanowiło kolejny dowód w sprawie, albo będzie podstawą do wyliczenia odsetek za zwłokę. W piśmie najlepiej powoływać się na przepisy kodeksu cywilnego a dokładnie na art. 405-410.

Bezpodstawne wzbogacenie:

Art. 405.

Kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Art. 406.

Obowiązek wydania korzyści obejmuje nie tylko korzyść bezpośrednio uzyskaną, lecz także wszystko, co w razie zbycia, utraty lub uszkodzenia zostało uzyskane w zamian tej korzyści albo jako naprawienie szkody.

Art. 407.

Jeżeli ten, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, rozporządził korzyścią na rzecz osoby trzeciej bezpłatnie, obowiązek wydania korzyści przechodzi na tę osobę trzecią.

Art. 408.

§ 1. Zobowiązany do wydania korzyści może żądać zwrotu nakładów koniecznych o tyle, o ile nie znalazły pokrycia w użytku, który z nich osiągnął. Zwrotu innych nakładów może żądać o tyle, o ile zwiększają wartość korzyści w chwili jej wydania; może jednak zabrać te nakłady, przywracając stan poprzedni.

§ 2. Kto czyniąc nakłady wiedział, że korzyść mu się nie należy, ten może żądać zwrotu nakładów tylko o tyle, o ile zwiększają wartość korzyści w chwili jej wydania.

§ 3. Jeżeli żądający wydania korzyści jest zobowiązany do zwrotu nakładów, sąd może zamiast wydania korzyści w naturze nakazać zwrot jej wartości w pieniądzu z odliczeniem wartości nakładów, które żądający byłby obowiązany zwrócić.

Art. 409.

Obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Art. 410.

§ 1. Przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego.

§ 2. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawa zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Jak może wyglądać takie pismo? Przykładowy wzór:

Bełchatów dnia

L. Dz. / D/.....

.....

Wezwanie do zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia

Spółka DOLSAT z siedzibą w Bełchatowie przy ul. Wojska Polskiego 23C informuje, że w dniu
(*data błędnie zleconej operacji*) dokonano na Państwa rachunek bankowy (*nr rachunku*)
przelewu w kwocie (*wysokość operacji*). Przekazane Państwu środki zostały przebrane omyłkowo,
Spółka nie jest zobowiązana do świadczenia na Państwa rzecz.

Zgodnie z art. 410 kodeksu cywilnego doszło do nienależnego świadczenia, natomiast Państwo zostali
bezpodstawnie wzbogaceni (zgodnie z art. 405KC). W związku z powyższym wzywamy Państwa do zwrotu
omyłkowo przelanych środków pieniężnych na rachunek bankowy (*nr rachunku wierzyciela*)
w terminie (*ilość dni*) od dnia doręczenia niniejszego pisma.

DOLSAT informuje również, że w sytuacji niedotrzymania podanego powyżej terminu zwrotu
nienależnego świadczenia sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego wraz z żądaniem
odsetek za czas opóźnienia.

Z poważaniem

W podanym piśmie na uwagę zasługuje zwrot **'nienależne świadczenie'**, który nawiązuje do art. 410 §2
kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym paragrafem pojęcie *'nienależne świadczenie'* zachodzi między innymi
w sytuacji, gdy ten, kto je spełnił, nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył. A takie przesłanki mają
miejsce zazwyczaj, gdy dyspozycja wykonania przelewu została złożona omyłkowo.

Druga część pisma wskazuje na **'bezpodstawne wzbogacenie'** osoby, której rachunek bankowy został
zasilony środkami pieniężnymi w wyniku błędnie zleconej operacji. Podstawą do podjęcia kolejnych kroków wobec
'wzbożonego' stanowić będzie art. 405 k.c. Zgodnie z nim osoba, która *'bez podstawy prawnej uzyskała korzyść
majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe,
do zwrotu jej wartości'*.

Jeśli więc po otrzymaniu pisemnego wezwania wzbogacony nie kwapi się z dobrowolnym zwrotem
omyłkowo przelanych środków pieniężnych - nie pozostaje nic innego jak wystąpić z pozwem.

I tu warto zwrócić uwagę na treść zawartą w trzeciej części przykładowego dokumentu. W wypadku
nieskuteczności przedłożonego wezwania oraz przedłużającego się czasu zwrotu **'nienależnego świadczenia'** -
możliwe jest dochodzenie pomyłkowo przelanej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wskazanego
w wezwaniu do zapłaty. I tu istotna uwaga - datą wyjściową, od której rozpocząć można w takiej sytuacji naliczanie
odsetek jest termin określony w wezwaniu (nie mylić z dniem omyłkowego przelania kwoty).